

1654 On. Biblioteca
Palatului Cultural

Arad

Ziarul de afirmare
românească
al Tinutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

La Turnu Severin început negocierile româno-ungare

Prima conferință a avut loc în sala bibliotecii „Bibicescu“
din Palatul Cultural

În dimineața va avea loc următoarea ședință în care dele-
gația română va arăta propunerile guvernului regal român

BUCUREȘTI, 16 (Sir). — În dorința
de a ajunge la reglementarea pacifi-
catorilor problemelor care pot să
România de vecinii săi, și în
de a crea în această parte a
o așezare politică nouă, bazată pe
cooperare și colaborare prietenească
cu popoarelor, România a hotărât
deschide discuții cu Ungaria.
Discuțiile au început azi 16 August
în dimineața, la Turnu Severin,
conferință în care, din partea
română figurează ca delegat domnul
Hory, consilier intim și ministru
plenipotențiar, iar din partea României
Valer Pop, ministru plenipoten-
țiar, fost ministru subsecretar de
Delegația ungară a sosit la Turnu
Severin azi dimineață, cu un vapor spe-
cial venind de la Budapesta.

Delegația română la Turnu Severin

BUCUREȘTI, 16 (Sir). — Azi di-
mineața a sosit în localitate, cu un
vapor, venind din București d. n. e.,
delegația din ministerul de externe,
care a luat ultimele dispoziții în legă-
tură cu primirea delegațiilor conferinței
româno-ungare. În acest scop s'au in-
stala în palatul cultural trei centrale
telefonice și o stațiune telegrafică, pen-
tru delegații celor două state să poată
comunica în orice moment, cu guver-
nele respective.
În dimineața la orele 10, au sosit
la Turnu Severin, cu un vapor special,
delegația din Budapesta, delegația un-
gară pusă din 15 membri. Delegația
română primită în port de oficialitățile
delegației ai ministerului de ex-
terne și ai legăției maghiare din Bucu-
rești. Tot în cursul dimineții au sosit
la Turnu Severin și delegații români
dela București, cu un vapor special.

În dimineața a celor două delega-
ții a avut loc înainte de a începe, în
sala bibliotecii „Bibicescu“, din Palatul
Cultural. Masa de prânz a fost servită
în sala de festivități a Palatului Cultu-
ral.

Programul acestei conferințe nu se va
discuționa festivitate și nici o pavoaza-
re. Delegația ungară va fi încartiruită
de guvernul „Regele Carol II“, care va
asigura acest scop în portul nostru în
dimineața de azi. Pe acel vapor se vor
deplasa separate ale delegației
române și în Palatul Cultural se vor
deplasa delegațiile române.
Delegațiile vor ține ședințe reu-
nute în sala bibliotecii „Bibicescu“ din
Palatul Cultural.

Din cine se compune delegația română

BUCUREȘTI, 16 (Sir). — Delegația
română care a sosit la Turnu-Severin, se
compune din d-nii: Valer Pop, Silviu
Dragomir, Ion Brosu, ministru plenipo-
tențiar, general Dragalina, Cornel Blaga
din ministerul afacerilor streine și mai
mulți ofițeri de stat major.

Prima ședință

BUCUREȘTI, 17 (SIR). — VINERI 16
AUGUST, LA ORA 12 S'AU INTRU-
NIT ÎN ȘEDINȚA DE DESCHIDERE
DELEGAȚII ÎNSĂRCINAȚI CU CON-
VERSAȚIUNILE UNGARO-ROMANE.
ȘEDINȚA A AVUT LOC ÎN SALA
MARE A PALATULUI FUNDAȚIEI
BIBICESCU DIN TURNU-SEVERIN.

DUPĂ CUVÂNTĂRILE DE BUNA
URARE PENTRU REUȘITA CON-
VERSAȚIUNILOR ȘI DUPĂ VERIFI-
CAREA DEPLINELOR PUTERI, EX-
CELENȚA SA DOMNUL ANDRE DE
HORY, CONSILIER INTIM REGAL ȘI
MINISTRU PLENIPOTENȚIAR, DE-
LEGATUL UNGUR A PREZENTAT
EXCELENȚEI SALE D-LUI VALER
POP, MINISTRU PLENIPOTENȚIAR,
FOST MINISTRU SECRETAR DE
STAT, DELEGATUL ROMÂNIEI,
PROPUNERILE GUVERNULUI UN-
GAR.

PUNCTUL DE VEDERE ROMĂ-
NESC ȘI PROPUNERILE GUVERNULUI
REGAL ROMÂN VOR FI EXPU-
SE ÎN ȘEDINȚA VIITOARE, CARE
URMEAZĂ SĂ AIBĂ LOC LUNI, 19
AUGUST, LA ORA 10, ÎN ACELAȘ
LOC.

Conflictul italo-elen

Cine a fost Dant Hogia

Asasinarea lui a fost hotărâtă la Atena

Tirana, 17 (Rador) — Stefani: Gu-
vernul grec insistând să prezinte ca pe
un bandit de drept comun pe patriotul
albanez Dant Hogia, asasinat de oame-
ni din solda sa, ziarul „Tomoris“, pub-
lică date biografice ale victimei, care
constituie desmintșirea încercării făcute
de Atena, de a încurca cărțile.

Dant Hogia era născut la Ceamura,
acum 40 de ani. Când țara sa a trecut
sub dominația greacă și a fost supusă
unei violente politici de desnaționaliza-
re și persecuții, el s'a revoltat împo-
triva nedreptății făcute compatriților
săi.

Unul din unchii săi fiind asasinat de

oamenii din solda guvernului grec,
Dant Hogia a jurat să-l răzbune și s'a
refugiat în munți cu un grup de prie-
teni. Din 1915 până în 1922 a trăit în
munți, răsbunând cu armele în mână
fiecare nedreptate a autorităților gre-
cești.

Deși s'a pus un premiu pe capul lui,
jandarmii nu au reușit niciodată să-l
prindă. Mai târziu el a trecut în Alba-
nia. Când Albania a cerut unirea cu
Italia, Dant Hogia a oferit colaborarea
sa autorităților italiene, în numele al-
banezilor din Ceamura. Activitatea sa
trezind neliniște la Atena asasinarea
sa este hotărâtă și executată.

Ziua aviației în URSS

O fanfară militară completă va fi
lansată cu parașutele

Londra, 17 (Tel. B. N.) — „Daily
Mail“ anunță din Moscova, că în ziua de
18 August, se va serba în toată Rusia,
ziua aviației.

Se vor organiza adevărate exhibiții, în
cursul cărora parașutiști lansati din

avioane de vânătoare vor bombarda di-
ferite obiective cu granate de mână, iar
o fanfară militară de 100 inși va fi cobo-
râtă cu parașutele din avion, cântând în
timpul coborării, imnul oficial al aviației
sovietice.

CASA M. S. REGELEI Comunicat Nr. 71

Maresalul Curții Regale face cunoscut
următoarele:

În dimineața zilei de 15 August a. c.,
Majestatea Sa Regele a primit în audien-
ță pe:

- D. Ion Gigurtu, președintele consiliului
de miniștri,
- D. Mihail Manoilescu, ministrul aface-
rilor străine,
- D. Valeriu Pop.

București, 15 August 1940.

Comunicat Nr. 72

București, 17 (Prin telefon.) —
Maresalul Curții Regale face cunoscut
următoarele:

În dimineața zilei de 16 August a. c.,
Majestatea Sa Regele a primit în audien-
ță de lucru pe:

- D. ing. Ion Gigurtu, președintele con-
siliului de miniștri,
- D. ing. Ion Macovei, ministrul comuni-
cațiilor,
- D. G. Leon, ministrul economiei na-
ționale și ad-interim la agricultură și
domenii,

D. prof. Caracostea, ministrul educa-
ției naționale.

În după masa zilei de 16 August a. c.,
Majestatea Sa Regele a primit pe:

- D. Ion Enescu, subsecretar la ministe-
rul de finanțe,
- D. prof. N. Herescu, secretar general
la uniunea „Fundațiilor Regale“,
- Cuviosia Sa Ion Mota, protovereu din
Orăstie.

Dat în București, la 16 August 1940.

Pierderile aviației germane

Londra, 17 (Tel. B. N.) — Redactorul
aerian al ziarului „Daily Telegraph“
spune că între pierderile pricinuite avia-
ției germane, nu figurează avioanele cari
au fost avariate.

Maiorul Towner, redactorul aerian al
ziarului este convins, că numărul avioa-
nelor germane pierdute este mult mai
mare decât cei anunțați de ministerul
aerului.

Amiralitatea franceză interzice yachtingul

Geneva, 17 (Rador.) — DNB anunță:
Se comunică din Marsilia că prin ordinul
amiralității franceze, toate croazierele
de plăcere și yachting-ul au fost inter-
zise cu începere dela 15 August. Toți
proprietarii de imbarcațiuni nautice au
fost invitați să înscrie vasele lor la bi-
rourile autorităților maritime franceze.

Actualitatea lui Aurel C. Popovici

Redăm, în cele ce urmează, câteva crâmpee din scrierile politice ale luptătorului naționalist Aurel C. Popovici. Aceste crâmpee au apărut în cartea: Naționalism sau democrație, tipărită în 1910, la București. Scrisul, vechi de 30 de ani, al lui Aurel C. Popovici, este actual și astăzi. Dacă stăm și judecăm gălăgia pe care o fac în momentul de față ungurii la postul lor de radio și cu propaganda lor în străinătate, ne dăm seama că „utopismul descreeat”, de care vorbea Aurel C. Popovici în 1910, e stăpân și astăzi pe capetele diriguitorilor dela Budapesta.

In fine, cei ce știu să cetească, vor mai desprinde și alte adevăruri din scrisul lui Aurel C. Popovici și vor aprecia cât de mare a fost puterea lui de intuiție, văzând cu câtă tragică exactitate se împlinesc astăzi unele din previziunile lui din 1910.

Aurel C. Popovici a fost mai mult decât un mare scriitor politic: a fost profet.

... Să luăm acum un exemplu mai recent, mai intuitiv: politica de maghiarizare dela 1848 și mai ales dela 1871 încoace.

Ungurii fac decât să imite, în proporții mult mai mari și mai vexatorii, politica de germanizare a lui Iosif II, a Rusiei în Polonia și Finlanda, a Prusiei în Posen. Urzitorul acestei politici a fost revoluționarul democrat Ludovic Kossuth. După cum unii democrați sociali creau și cererile comuniste de stat, sub cuvânt că ele existaseră odinioară, tot astfel și Ludovic Kossuth cerea independența Ungariei, sub cuvânt că Ungaria fusese, înainte de 1525 (lichidarea dela Mohacs, n. red.), neatrănătoare de Austria, sub cuvânt că Austria ar fi despoiat pe unguri de drepturile lor „istorice”. E adevărat pe de o parte că un fel de socialism economic a existat în lume, și pe de altă parte că Ungaria a fost odată independentă. Dar de atunci au trecut multe sute de ani. Relațiile s'au schimbat cu desăvârșire prin forța unei lungi dezvoltări istorice, firești. A cere astăzi ca toate aceste stări de lucruri să fie restabilite, sub pretext de a înlătura pretinsa „usurpațiune” de proprietăți, politice sau economice, de drepturi și de averi ale unor posesori istorici, „usurnare” consacrată de natura dezvoltării de până acum, înseamnă să rupi continuitatea istorică de până azi, și să începi o politică de revendicări istorice restabilind situația de acum câteva sute de ani, răsturnând toate schimbările naturale întâmplătoare de atunci, în decurs de mai multe secole, dărâmand în mod radicalism toată structura politică, economică și culturală a Europei de azi.

Până la un punct, Kossuth a isbutit. La 1867, un fruct încă crud al dezvoltării istoriei: imperiul habsburgic fu tăiat în două. O felie se dete ungurilor, cealaltă rămase nemților din Austria. Se restabilă în mod artificial un dualism de state independente. Politica aceasta doctrinară însă e azi în plin faliment. Și Ungaria și toată monarhia habsburgică sunt amenințate cu totală disoluție, iar națiunile de acolo cu o ocupație germană-rusească.

... Kossuth preconizase ideile sale de rupere de către Austria în scopul de a centraliza puterea Ungariei în mâinile ungurilor, ca astfel să poată transforma mozaicul polinational, istoric și existent al Ungariei, într-o națiune uniformă. El un admitea în Ungaria decât o singură suveranitate: a „națiunii”. Firește, — a celei maghiare. Intocmai ca națiunea antică elinească, ce ținea în robie imensa ei populație de heloți, și dete lumii pilda clasică a „democrației”...

... Și astfel ungurii, fiind și ei democrați, au făcut mii de reforme favorabile — după cum credeau ei — națiunii maghiare și păgubitoare numai pentru naționalități. Adevărul e că reformele n'au folosit, în fond, decât ambițiilor străme și buzunarelor largi ale politicianilor unguri. După moartea celor doi bărbați de stat pe care i-au avut, a lui Deák și a baronului Iosif Eötvös, ungurii, ajunși pe mâna unei demagogii inculte și în mare parte maloneste, au identificat toate interesele permanente

ale noului stat cu interesele națiunii ungurești, de fapt cu ale majorității parlamentare. Abuzând în mod criminal de puterea statului, ei l-au făcut să intervină el direct, spre a satisface vanitatea copilărească a câtorva doctrinari lipsiți de cea mai elementară pricepere politică. Și astfel deteră statului o misiune de partid: să desființeze toate naționalitățile istorice și să creeze, în mod meșteșugit, din ruinele lor, o națiune „unitară”, „uniformă”, o națiune și o cultură de carnaval. Căci și cel mai incult politician dela Kecskest — dacă demagogia sălbatecă i-ar mai fi lăsat un rest de bun simț național maghiar — ar fi trebuit să înțeleagă utopismul descreeat și primeidia națională a unui asemenea ideal de stat. Ar fi trebuit să prevadă că mai întâi și întâi e cu neputință a contoni individualitățile streine, nolinationale, a 11 milioane de nemaghiari cu limba și mentalitatea a 6 milioane de maghiari. Ar fi trebuit să înțeleagă că chiar dacă, printr'o mi-

Au revenit ziarele franceze...

După două luni de întrerupere, au sosit cele dintâi ziare franceze la Timișoara. Ne-am procurat deci numărul din 9 August al ziarului „Le Petit Parisien”, organul micii burghezii — „al portarilor de casă” cum se spune în glumă la Paris.

Nimic nu ne permite mai mult să măsurăm schimbarea ce s'a operat în opinia publică franceză, decât parcurgerea acestui ziar de două pagini, tipărit la Clermont Ferrand, în teritoriu neocupat. După violențele de limbaj și etalările de false vesti optimiste din zările franceze de acum două luni, seninătatea de azi a lui „Petit Parisien” este foarte agriabilă. Tonul față de evenimentele militare ar putea servi chiar de model pentru multe ziare neutre.

Titlul cel mai mare în pagina întâia este al reportajului cu instalarea Curții supreme de justiție dela Riom. Fotografia înalților magistrați ocupă trei coloane. Alături, un titlu important anunță succesul italienilor în Somalia britanică. Comentariile presei germane asupra viitoarea ofensive contra Angliei au un loc de frunte și elev.

Alte titluri de pagină întâia se ocupă de numirea campionului de tenis Bo-

Școli confesionale cu limba de predare germană

București, 17 (Sir) — Ministerul educației naționale având în vedere nevoile culturale ale populației germane din Transilvania și Banat a autorizat funcționarea următoarelor școli confesionale și clase cu limba de predare germană.

Un gimnaziu confesional romano-catolic de băieți în Arad, o școală de meserii în Timișoara; clasa a 5-a de liceu la gimnaziul de fete din Timișoara; la liceul de fete evanghelic c. a. din Sibiu (divizionare) și la gimnaziul comercial de băieți din Timișoara.

nune, politica aceasta ar reuși, ea n'ar putea să dea decât un rezultat catastrofal pentru unguri: căci un asemenea amestec fabulos de streini cu maghiari, ar șterge cu desăvârșire orice urmă din caracterul specific, național al popoului maghiar, caracter național de incontestabilă valoare culturală, ca orice originalitate etnică. Politica „națională” dela Budapesta, de a vâri 11 milioane de nemaghiari în personalitatea națională a 6 milioane de unguri neaoși, trebuie să întinză biata ungurime și s'o umfle până pleznește. Azi, ea părăe deja.

... Cu toată strădania ungurilor, cu toată nimicirea libertăților publice, cu toate nesfârșitele intervenții nedrepte și asupritoare ale statului, ei nu au obținut decât rezultate deplorabile. Mai întâi și întâi: naționalitățile din Ungaria trăesc și astăzi exact pe aceleași întinderi ale țării, unde se găseau la 1848. Da, în orașe maghiarismul „s'a întărit”... Budapesta, Timișoara, Cașovia, Neoplanta ș. a. s'au maghiarizat. Ceeace încântă pe toti oamenii politici ignoranți ai maghiarilor, care nu știu că pretutindenea în state polinazionale orașele își schimbă fisionomia morală exterioară după curentele politice. Dacă mâine se vor introduce libertăți publice în Ungaria, în zece, douăzeci de ani Budapesta are să fie iarăși pe jumătate nemțească, Timișoara nemțească-românească, Cașovia slovească, Neoplanta sârbească, Clujul românesc. Atunci firmele maghiare cad dela sine, ca orice lucru fără rost. Intocmai ca firma „Statului Național Maghiar”...

... Într-o conducere sportului francez, sau vorbesc de destituirea unor prefeți; d. Lloyđ George demunță lipsu de pregătire britanică, confederația sindicatelor muncitorești renunță la lupta de clasă.

Un articol de fond comentează procesul dela Riom al „asasinilor păcii”, „autori responsabili — conștienți sau stupizi — ai celui mai teribil dezastru care a întunecat istoria Franței.”

Un articol, citat între timp și în presa noastră, arată că în mai puțin de 40 de zile aviația franceză a pierdut 29% din efectivele sale. „Le Petit Parisien” spune acum, ceeace s'a negat cu încăpățănare în tot timpul ostilităților, că avioanele germane erau nu numai de 10 ori mai numeroase, dar și superioare din toate punctele de vedere celor franceze.

Un reportaj din regiunile peste cari a trecut războiul și careva japte diverse completează pagina întâia.

Afară de continuarea, după moda franceza, a articolelor de pagina întâia, pagina a doua aduce o cronică de politică externă, o cronică internă (dela Vichy), bursa, rubrica sportivă și cuvintele încrucișate.

Un scurt reportaj asupra examenelor de bacalaureat ce au avut loc la Clermont Ferrand, ne spune că după examenul scris, din 1700 candidați, au fost admiși la oral 425, ceeace e foarte onorabil, adaugă ziarul.

Lângă foiletonul indispensabil publicului special al lui „Petit Parisien”, se citesc micile anunțuri ale refugiaților.

Războiul s'a terminat, dar suferințele cauzate de el continuă...

(n. i.)

Radio

SAMBATA, 17 AUGUST

6.45: Ora dimineții. 13: Ora; Jurnal cultural; Cota apelor Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice; Note culturale și publicații; Știri artistice și culturale; Radiofonice; Sport; Spectacole. 13.15: Orchestra Petrică Moțoi. 14: Radio-jurnal. 14.30: Alexandru Grozuță (voce) și Orch. Petrică Moțoi: Cântec ardelenești. 15: Inștiințări. 19.50: Radio-jurnal în limba maghiară. 20: Ora; Poșta Radio. 20.15: Muzică religioasă apuseană pentru orgă și orchestră (discuri): Kyrie din „Messa în do minor” de Mozart (Corul și Orch. Filarmenică din Londra, dirij. de Thomas Beecham; Fantezie pentru orgă de Max Reger (orgă Alfred Sittard); Arie din „Patimile după Sf. Matei” de Bach (voce: Maarxje Offers); Coral (Corul Caecilia”). 20.40: Radio-jurnal (I). 21: Muzică variată și de dans (disc). 22: Radio-jurnal (II); Sport. 22.20: Jurnal pentru străinătate în limbile: germană, italiană, franceză și engleză. 22.40: Erachie Politis (voce): Arlesiana de Cilea; Aubadă din „Regele Ysului” de Lalo; Cântec de leagăn de Godard; Mă gândesc de Tosti; Mandolinata a Napoli de Tagliaferri. 23—23.30: Muzică de dans (discuri).

DUMINICA, 18 AUGUST:

6.45: Ora dimineții. 9.30: Ora religioasă: I. Clopote. II. Transmisia serviciului religios dela Sf. Patriarhie. 11.30: Ora armatei. 13: Ora; Jurnal cultural; Cota apelor Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice; Note culturale și publicații; Știri artistice și culturale; Radiofonice; Sport; Spectacole. 13.15: Fanfara Regimentului de Gardă Mihai Viteazul cond. de Căpitan Giurgiu. 14: Radio-jurnal. 14.30: Concert de marșuri (discuri). 15: Inștiințări. 19.50: Radio-jurnal în limba maghiară. 20: Ora; Ce s'a făcut pentru drumeție în Ardeal, de prof. Valeriu Pușcariu. 20.15: Petre Munteanu (voce): Cântec italiene și spaniole, 20.40: Radio-jurnal (I). 21: Selecțiuni din opere (discuri): Uvertură la „Balul operei” de Heuberger; Arie din „Eva” și „Văduva veselă” de Lehar (voce: Rauta Waara); Potpuriu din „Voevodul țiganilor” de Johann Strauss (voce: Julius Patzak și Maria Riener); Fantezie din „Fiica D-nei Angot” de Lecocq; Două arie din „Nunta Jeanetei” de Massé (voce: Germaine Ferealdy); Două arie din „Țara surâsului” de Lehar (voce: Franz Völker); Melodie din „Li-liacul” de Johann Strauss (voce: Erna Sack); Potpuriu din „Geisha” de Jones (voci: Emmy Sicora și Max Reichardt). 22: Radio-jurnal (II); Sport. 22.20: Jurnal pentru străinătate în limbile: germană, italiană, franceză și engleză. 22.40—23.30: Muzică variată ușoară și de dans (discuri).

Concertul corului „Ion Vidu” din Lugoj

Lugoj. — În loc de tradiționala „Rugă” pe care Lugojul nu a sărbătorit-o la Sfânta Mărie în acest an, corul „Vidu” a dat un concert religios în biserică ortodoxă română.

S'au cântat sub bagheta compozitorului Filaret Barbu, următoarele piese muzicale bisericesti:

1. „Doamne Miluește-ne” de Demetrescu, cu soliștii: Ana Nișulescu soprano, Vasile Popescu tenor, Teodor Valand bass.
 2. „Axionul Adormirii Maicii Domnului” de Liviu Tempea.
 3. „Lăudați...” de Timotei Popovici.
 4. „Priveghiați” de Brătești.
 5. Din Liturghia postumă de Ion Vidu: „Cheruvicul”, „Sfânt...”, „Unul Sfânt”.
 6. „Concertul Bisericesc” de Bortneanschi. Această cântare a fost de d. Ion Lăzărescu vice-dirijor condusă.
- Ca întotdeauna, corul „Vidu” a dovedit o deosebită calitate vocală.

„DACIA”
e ziarul tuturor

Infrățirea culturală româno-germană

„Orientarea noastră externă trebuie susținută dinăuntru, în spiritul naționalismului integral“

Spiritul despărțitor al iudaismului trebuie distrus

Impresionantele declarații făcute de d. ministru prof. Nichifor Crainic la Brașov

D. prof. Nichifor Crainic
Ministru Propagandei Naționale

București, 17 (Sir) — cadrul unei sesiuni a Institutului de cultură româno-german din Brașov, d. profesor Nichifor Crainic, ministru propagandă națională, a făcut ieri în sala Honorifică următoarele declarații:

„Noastră trăește astăzi momente deosebite atât în ceea ce privește înțelegerea ei în noul sistem european, cât și în ceea ce privește așezarea ei internă pe plan social și politic ale naționalismului integral. În asemenea momente, sentimentul solidarității ne cheamă să ne adresăm în comunitatea intereselor noastre de stat, totuși câți suntem legați de un trecut scump pământ, prin rădăcini care nimic nu le poate suprima. Simțim solidarității noastre spirituale, între altele, acest loc unde ne reîntâlnim împreună, ca niște prieteni vechi și noi — adică Institutul de cultură româno-german, unde de ani de zile germanii și românii ne împărtășim gânduri și mai înalte gânduri în vederea viitorului nostru comun.“

IN NUMELE NAȚIONALISMULUI INTEGRAL

„Deosebită, eu vin între dv. în naționalismului integral. Nu e nevoie să repet, ceea ce am declarat de atâtea ori în conferințele institutului nostru: că naționalismul nostru are o valoare politică în măsură să fie fructificabilă, fiind autentic românesc, stie să respecte și să iubească geniul etnic al grupe naționale din țara noastră. Deosebi, noi românii din România fraternizăm de multă vreme în naționalism, care, dușman al pașismului iudaic, luptă pentru liberă realizare cea mai deplină a genului nostru etnic.“

„Acestă hază comună și multiplă cuprinde în ea aceiași ideologie, care francă aderență la statul românesc și aceeași încredere în viitorul nostru. Ne va sluji deopotrivă în noua ordine social-politică a țării, ordine ce este sincronizată cu spiritul intronat și înalt de puterile, biruitoare ale axei.“

O POLITICĂ DE STAT NECESARĂ

„Căci solidaritatea noastră însăși, însă să devină desăvârșită, e nevoie de o politică de stat care să realizeze la maximum legăturile spirituale dintre noi. A dispărut pentru noi epoca democratică în care politicienii nu vedeau țara și germanii din România decât

cartelurile electorale, cu ignorarea a tot ceea ce este suflet național. Spre deosebire de acea epocă moartă, naționalismul integral trebuie să ne descopere și unora și altora valorile spirituale plămuite de comunitățile noastre naționale.“

„Trebuie să necunoaștem adănc unii pe alții în ceea ce am creat mai bun și mai nobil și astfel cunoscându-ne, să ne iubim și să ne înfrățim indistructibil în cauza noastră comună.“

„Totmai de aceea, raporturile dintre noi nu trebuie lăsate să se desvolte la întâmplare, ca în epoca democratică, ci trebuie sistematizate și amplificate metodic. Dacă pe mine unul, această problemă m'a preocupat întotdeauna, astăzi ca ministru al propagandei, ea mă preocupă cu sentimentul răspunderii oficiale, pe care o am.“

„În această ordine de idei, eu înțeleg propaganda ca un sistem de comunicare activă a valorilor spirituale românești către celelalte comunități etnice și deopotrivă a valorilor lor spirituale către comunitatea românească. Pentru a realiza acest gând, voi înființa foarte curând, la minister, un oficiu special cu această destinație. Scopul oficiului acestuia va fi în două cuvinte: stimularea și punerea în circulație a tuturor activităților spirituale de natură să îmbogățească prietenia noastră.“

„Dv. aveți o artă plastică, pe care eu o admir și o frumoașă literatură proprie, ai cărei corifei au izbutit să fie prețuiți ca poeți, ca romancierii sau ca filozofi, chiar în marele Reich. Această literatură sănătoasă prezintă un caracter autohton, care anticipează însă și concepția național-socialistă despre arta națională. Această literatură e mândria dv. dar ea e aproape necunoscută în cercurile românești. Vreau și voi face ca tot ce este esențial în această literatură, să fie tradus și tipărit în românește.“

„Dv. aveți o artă plastică, pe care eu o urmăresc și o prețuiesc de 20 de ani încoace. Vreau și voi face ca ea să fie cunoscută publicului românesc prin reproducerea în reviste, prin articole despre ea, prin monografiile asupra artiștilor în parte și prin expoziții organizate în Capitală.“

„Dv. aveți talente muzicale remarcabile. Vreau ca ele să fie admirate în cercurile largi, fie prin mijlocul radio-difuziunii, fie prin concerte separate sau în cadrul Filarmoniceii.“

„Dv. aveți o artă populară care, deosebită trebuie cunoscută prin expoziții sistematice organizate.“

PROPAGANDĂ PENTRU CUNOAȘTEREA VALORILOR ROMÂNEȘTI

„Toată această acțiune ar avea o însemnătate unilaterală, dacă din partea românească n'am organiza o propagandă similară pentru cunoașterea valorilor corespunzătoare. În această privință, un schimb de conferințieri între centrele intelectuale românești și germane, va îndeplini funcțiunea de cunoaștere reciprocă.“

„Afară de aceasta, în ordinea turistică, vom organiza excursiuni de tineri, germani și români, pentru familiarizarea cu instituțiile noastre, cum sunt muzeele, industriile și gospodăriile model.“

„Tot astfel, nu trebuie să uităm vizitele între lucrători români și cei admirabili lucrători sași, cari au știut, ca ni-

meni alții, să se ferească de infecția comunistă și să se păstreze în cadrul națiunii lor.“

ROLUL PRESEI

„Presa noastră și presa voastră, precum și posturile de radio-difuziune vor avea rolul să facă cunoscute și să sprijine toate aceste silinți multiple, menite să creeze între noi o atmosferă de încredere desăvârșită și de iubire, pe care și unii și alții o merităm.“

INTOVARĂȘIRE PE TEREN ECONOMIC

„Aș merge mai departe și aș spune ce iese din atribuțiile mele și anume: Astăzi, când se pune problema deparazitării economice din țara noastră de elemente îndreptățite, se impune parcă dela sine întovărășirea energiei germane cu energia românească pentru a creea în locul rămas gol o înfloritoare economie creștină.“

Doamnelor și domnilor.

„Aceleași probleme de circulație a bunurilor spirituale se pun astăzi pe planul internațional, ca o consecință ce decurge din încadrarea României în noul sistem european patronat de axă. Dv. elementul german din țară, cetățenii leali ai M. S. Regelui Carol II și admiratori ai Fuehrerului Adolf Hitler, alcătuiește o punte de aur între România și Marele Reich. Dv. aveți, cum zice Goethe, două suflete în același piept. Vreamea aceasta nouă vă cheamă să fiți în rândurile pionierilor, cari deschid drumurile definitive înțelegerii între Germania și România.“

„Nu numai ca ministru al propagandei, dar ca vechi și încercat prieten, mă îngădui să vă chem la această mare apropiere culturală. Proșum știți, ea nu este un lucru nou, ci numai un lucru ce trebuie completat, perfecționat și intensificat.“

INTĂRIREA INSTITUȚIILOR GERMANO-ROMÂNE EXISTENTE

„Există între noi și Germania un schimb de conferințieri academici, care dă roade minunate și care trebuie întărit. Există un schimb de vizite între formațiunile tineresti și între cele profesionale: și acest schimb trebuie intensificat și completat cu schimbul de vizite între lucrători și între studenți.“

„Există în București Institutul de cultură germană, de sub direcția strălucitului său învățat Emil Gamilschegg. Vă anunț că din toamna aceasta va fi înființat la Berlin un Institut de cultură română, conducerea unui învățat de-ai noștri.“

„Există un schimb de ansamblu de operă și de artiști individuali. El va trebui deosebit intensificat și completat cu schimbul de orchestre simfonice și coruri. Dealtfel, la Radio, la Opera Română, la Ateneu, și pretutindeni, neegalata muzică germană e la ea acasă. În urma unei înțelegeri cu forurile competente dela Berlin, vom avea în curând un schimb sistematic de material artistic și de conferințe între Radio-București și Radio-Berlin.“

INTERESUL REICHULUI PENTRU CREAȚIUNILE NOASTRE CULTURALE AUTENTICE

„Trebuie să mărturisesc cu satisfacție recunoscătoare, că în toate laturile domeniului cultural, găsim în Reich un interes foarte cald pentru variatele moduri de manifestare ale genului nostru

național. Cu cât ne manifestăm în creațiile culturale mai autentice, mai noi și mai interesante, cu atât interesul german crește pentru asemenea manifestări. Ca unul care cunosc cultura câtorva popoare europene, în măsură în care îmi permit să fac o comparație între ele, afirm fără greș că o caracteristică proprie spiritului german este aceea, că el prețuiește spiritul celorlalte neamuri, numai întrucât aceste din urmă se deosebesc de cel dintâiu. Ca să-i plăci unui francez, trebuie să te desființezi pe tine și să te faci ca el. Dimpotrivă, ca să plăci unui german, trebuie să rămâi ca tine însuși și să nu te faci ca el.“

„Această caracteristică a spiritului german poate să exercite o binefăcătoare influență asupra dezvoltării noastre spirituale. Totmai deaceia, cunoașterea lui aprofundată e necesară pentru o țară ca a noastră, care se întoarce astăzi spre sine însăși pentru a se ridica mâine biruitoare peste restricte.“

CATE PUTEM ÎNVĂȚA DELA GERMANIA

„Eu sunt convins că orientarea noastră externă trebuie susținută dinăuntru, de o puternică organizare a vieții culturale, sociale, economice și politice, în spiritul nou al naționalismului integral. Și sunt tot atât de convins de câte putem învăța în această privință dela Germania. Este cu deosebire un domeniu, asupra căruia îmi voi îndrepta toată atenția: domeniul literaturii. Noua literatură germană, prin care nu înțeleg numai poezia și romanul, dar și filozofia, sociologia și cugetarea politică, e încă prea puțin cunoscută în România.“

„Între noi și între Reich a stat până ieri spiritul despărțitor al iudaismului. Evreii din presa și din cultura noastră n'au discutat și n'au tradus în românește decât părțile conaționalilor lor din Germania democratică. Astfel, în ochii unui public neinițiat, autori ca Emil Ludwig, Sigmund Freud, Ștefan Zweig sau Iacob Wasserman, treceau drept autori germani. Această mască iudaică, ce ne-a acoperit adevărata față a Germaniei contemporane, trebuie distrusă pentru totdeauna. În acest sens, vom organiza o serie de traduceri ale tuturor cărților de mare valoare din poezia, din filozofia și din cugetarea politică a Germaniei național-socialiste, începând cu „Mein Kampf“.“

„Sunt sigur că, punând la îndemâna tineretului nostru intelectual aceste comori ale noului spirit, care a făcut din Germania de ieri formidabilul imperiu de azi, vom fructifica și vom întări însuși spiritul autohton al naționalismului nostru și vom pune fundamentul permanent al unei politici germano-române, pentru care nu puțini dintre noi am gustat durerile luptei.“

„Suntem azi în strâmtoare — cum a fost Germania de ieri. Vom învăța dela superbul ei spirit, că strâmtoare se poate zdrobi, iar umilința se poate birui.“

„Forța spirituală a unei culturi naționale sănătoase, conține în ea miracolul regenerării politice și sociale. E o coincidență fericită că atât Fuehrerul Germaniei cât și Regele României se întâlnesc în această credință.“

TRAIASCĂ ADOLF HITLER!
TRAIASCĂ REGELE CAROL II!

Revista Presei

Universul

DREPTURILE ROMÂNIEI ASUPRA TRANSILVANIEI

Unirea Transilvaniei cu România are temeiuri mult mai solide decât diversele orânduiri europene ce s'au făcut în vremea aceea. Autodeterminarea românească de la 1 Decembrie 1918 este un act de drept internațional mai puternic decât orice tratat. Am fost delegat și martor la acest act istoric dela Alba-Iulia și pot afirma, cu toată mândria națională, că nicăieri nu s'a mai îndeplinit o astfel de autodeterminare cu atâta respect al păstrării tuturor căilor legale pentru asigurarea unei libere exprimări de voință. S'a procedat mai democratic și mai just decât în alte timpuri și în alte părți, dându-se toată importanța și seriozitatea acestui mare act istoric. Dovadă în această privință ne servește textul convocării și procesul verbal al adunării naționale. Autodeterminarea a fost pronunțată cu unanimitate de un for național compus, în afară de cei peste o sută de mii de Români, cari au venit la Alba-Iulia din toate părțile Transilvaniei, din delegații autorizați și trimiși de toate cercurile electorale. Alături de acești deputați alesi câte cinci de fiecare circumscricție cu mandat de a vota și proclama unirea către România, au mai făcut parte din adunarea națională chemată să hotărască asupra sorții Transilvaniei, și reprezentanții tuturor societăților culturale, al reuniunilor femeilor, al școlilor secundare superioare, iar cele două biserici naționale au fost reprezentate prin toți arhierii și protopopii lor. Prin urmare compoziția atât de completă a adunării dela Alba-Iulia, precum și faptul că toate mandatele deputaților și delegaților au fost verificate, prezintă cea mai bună dovadă despre cadrul constituant de o înaltă valoare juridică și națională a acestei adunări în care s'a făcut prin autodeterminare și voință liber exprimată actul unirii.

Trebuie să se accentueze că Transilvania a fost alipită României prin autodeterminarea dela Alba-Iulia, iar tratatul dela Trianon n' a făcut decât să consfințească această unire.

Orice pretenție de revizuire a tratatului nu poate atinge integritatea românească a Transilvaniei și orice discuție în jurul acestui chestiuni este inutilă.

Noi ne-am spus la Alba-Iulia cuvântul pentru toate generațiile din trecut și din viitor, iar hotărârea noastră, care poartă pecetea jertfelor de veacuri și ale speranțelor de mâine, nu poate fi revizuită fiindcă are putere de lucru judecat. Transilvania este ca o grădiniță de pomi cari dau minunate roade românești și pe cari zadarnic se trudește unii să-i smulgă din pământ, deoarece rădăcinile lor vor rezista tot mai mult împotriva tentativelor de transplantare sub alte stăpâniri.

AUREL COSMA

Timbul

CONTRASTE

Schimbară trebuie uneori impusă, până ce se prinde obiceiul bun.

A scoate până și din piatra seacă, nu e vorbă de ciacă, nici scoasă din senin. Atâtea exemple de aiurea se cunosc; puține exemple și de la noi se pot aduce. Pe vale Siretului cultura cartofului și a plantelor furajere cultivate, s'au întins încetul cu încetul din Bucovina în satele nordice din Moldova, unde și sistemul grajdurilor bine clădite a prins tot mai mult. În Ardeal cultura gospodărească a vacilor a fost imitată cu folos și de românii care au priceput bunul exemplu.

Așa ar fi nevoie ca prin proceduri, adaptate regiunilor, agronomii practici să fie însărcinați cu schimbarea culturilor după nevoile locale în anumite centre, restrânse, spre a putea lucra mai cu folos. Azi un centru cu statornicie prefăcut, mâne altul aiurea, ar crea o

emulație față de câștigul simțit. S'ar schimba fața lucrurilor; și s'ar înlătura contrastele dureroase, salturi apropiat, de la tablouri de sărăcie prin păstrarea trecutului nepotrivit vremurilor, la altele ce reprezintă progresul real.

Asemenea contraste se constată chiar jurul Capitalei, cu atâtea mijloace materiale și de personal, care ar înlesni afacerile. Câțiva pași dacă te abați dela Băneasa, cu ferme particulare întinse, spre Tunari or alte suburbii, ce continuă spre periferie occidentalismul centrului și te isbeste deosebită fundamentă în toate.

Sistemul sfaturilor generale trebuie schimbat, ca prea încet sau fără nici un efect vădit. Ar fi de înlocuit prin aplicarea practică intensă în regiuni anumite cât mai puțin de re-întinșii sării. S'ar crea focare de radiațiuni salutare, care în vremea, temeră între ele, multe în adevăr s'ar arăta binefăcătoare prin rețelele prefacerii și prin înlăturarea inertiilor dăunătoare în vremurile prin care trecem.

PROF. I. SIMIONESCU
Membru al Academiei Române

România

GEST DE CAVALER

O noapte intunecată.

Plângeau inimile tuturor.

Vârșea cerul lacrimi fierbinți, peste noi aceia care păraseam melzaguri și țărini rupte dela Patria noastră.

Și în timp ce forța dirija acest marș funebru, o veste tristă răzbate până la noi: căpitanul Epure a murit.

De necrezut. Dar s'omul își depăna din ce în ce mai persistent întâmplările acestei morți.

Rămas singur pe malul Nistrului, față în față cu inamicul cotropitor, căpitanul Emure a înțeles să nu derobeze în fața celor care îl somau cu armele încercate să se trântescă la nămant, renunțând la onoare și demnitate.

Tăiat din granitul atât de rar al cavalerilor, mândrul călăreț a trecut într-o clipă dela viață la moarte. Ultimul obstacol, acela care înfricoșează până la spaimă, și peste care cei mai mulți sunt aruncați de alții, a prilejuit camaraderii de regiment și prietenului de totdeauna, satisfacția supremului gest.

Acestui exemplar de rasă ilustră, i-a fost suficient un mic proiectil pentru a le răpi lor voluptatea unei execuții sau sadismul ingenucherii, acelaia care nu căzuse niciodată în viață.

Prin carotida care călăuzise timp de 33 de ani sângele său repede și cald, s'a scurs viața celui brav dintre noi, tocmai acolo pe marginea unui hotar care în ciuda unui destin efemer, va trebui să redevină și în amintirea căpitanului Epure Ion, granita în care el a crezut și pe care a murit.

Antristată până la înmărmurire, ne închinăm în fața destinului.

A murit un om.

S'a născut un exemplu!

RADU VASILESCU

La SCALA și CORSO

Diavolii Roșii

TELEGRAME EXTERNE

WASHINGTON, 17 (Rador). — DNB anunță că d. Wallace, candidatul democrat pentru funcțiunea de vice-președinte al republicii, a demisionat eri din postul de ministru al agriculturii.

Geneva, 17 (Rador) — DNB: Guvernul francez a hotărât, în cursul unuia din ședințele sale consilii, să înceapă lupta împotriva abuzului alcoolului, care a luat proporții îngrijorătoare. Ministrul familiei și tineretului, d. Ybarnegaray, a și elaborat un proiect în acest sens. Proiectul va fi supus aprobării unui viitor consiliu de miniștri și pus apoi în vigoare.

Asumption, 17 (Rador) — DNB anunță, că o colonie de pe malul fluviului Parana a fost atacată de indienii din tribul Guayaquil care au prădat-o și au luat vitele cu ei. Când indienii au apărut din nou a doua zi au fost primiți de trupe ale poliției sosite în grabă. Parte din ei au fost făcuți prizonieri, iar ceilalți au fost uciși în lupte.

Washington, 17 (Rador) — DNB: D. Sumner Welles, subsecretar de stat la departamentul afacerilor străine, desmintit s'vonurile că s'ar duce negocieri între Anglia și St. Unite, cu privire la vânzarea a 100 torpiloare americane, în schimbul căuora Marea Britanie ar acorda St. Unite baze navale și aeriene în posesiunile sale din țiile occidentale.

Berna, 17 (Rador) — Stefani anunță, că în cursul nopții, o alarmă aeriană fost dată la Berna. Bateriile antiaeriene au deschis imediat foc.

Lisabona, 17 (Rador) — Stefani anunță, că 169 streini de diferite naționalități au sosit din Franța cu banii sterline falsificate, care au fost confiscate de poliție. O anchetă a poliției portugheze a stabilit că la Marsilia există o organizație pentru falsificarea bannotelor britanice care sunt vândute refugiaților.

Precizări germane asupra ultimelor atacuri aeriene în Anglia

Berlin, 17 (Rador) — DNB transmite: Cu prilejul atacurilor aeriene efectuate la 15 August asupra coastelor de Sud și Sud-Est ale Mării Britanii, au luat parte, după cum precizează înaltul comandament, două sute de avioane germane de bombardament, însoțite de 320 de avioane de vânătoare Messerschmidt și avioane distrugătoare.

Atacurile au fost împinse până în regiunea New-Castle. Au fost bombardate porturile și vapoare, vapoare-cisterne rezervorii de carburant, câmpuri de aviație și baterii de apărare antiaeriană. Prețindeni au fost observate rezultate bune precum și numeroase incendii care s'au declarat în mai multe locuri.

Leslie Howard are o creație tulburătoare în rolul medicului infirm al „ȘARPELE” (Servitute Humaine)

L-ați văzut în Romeo și Julietta.

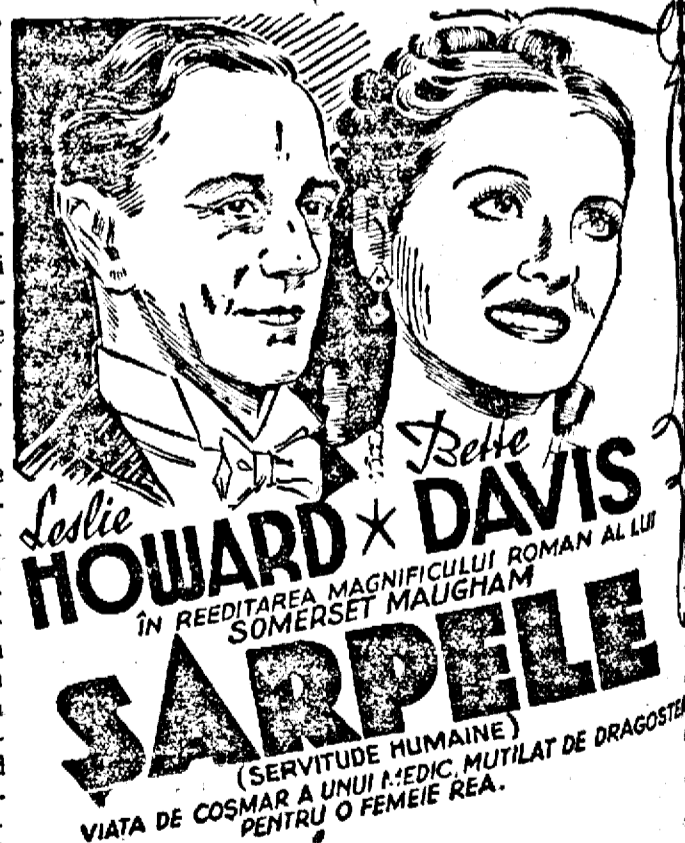
Jocul său suplu, concentrat a cules admirația unanimă a spectatorilor noștri.

Dar niciodată talentul biruitor al acestui artist de rasă n'a întâlnit un rol atât de variat, atât de complex, ca în „ȘARPELE”.

În filmul acesta care a dat ființă cinematografică celebrului roman al lui Somerset Maugham „SERVITUDE HUMAINE”. Leslie Howard nu e un simplu îndrăgostit. Un simplu Romeo. N'a fost investit cu cinstea de a purta comoda pe străzi, sau în saloanele londoneze, ironia caustică a marelui Bernard Shaw. N'a întâlnit un rol drept.

Doctorul din „ȘARPELE” — marea creație a carierii lui Leslie Howard — este unul din cele mai impletite roluri. Un adevărat labirint de simțământe ce fac dintr'un medic infirm un învins, un resemnat, cari îl înalță pe culmile de temeritate ale dragostei, și-l prăvălesc apoi în desmădejde, vindecat de infirmitatea fizică pe care o avusese, dar mutilat de dragostea năvalnică pentru o femeie vulgară, stricată și rea.

Întâlniți în linii tari itinerariul de sim-

SALA și GRĂDINA „CAPITOL”

țământe, de conflicte tulburătoare care în parcurge Leslie Howard „ȘARPELE”. Iată rolul din care talentul distilat al acestui mare făuritor vieți a făcut o creație tulburătoare, gându-se la întrecere cu o altă mare trită a cinematografului american — cu Bette Davis — și oferind spectatorilor din întreaga lume, un film de artă tulburătoare, veridică și greu de egalat.

Intre trecut și prezent

despre clădirile școlare — Ce au fost înainte școlile confesionale După intervenția legii Apponyi din anul 1906

17. — În raportul general pe anul 1939/40, de inspector I. Blăgăilă, o statistică dezastroasă asupra clădirilor școlare, rase constatate, că cele mai înfruntate clădiri școlare, sunt acelea, care s-au înfruntat până la 1919, de biserică, și acestea „astăzi confesiunea nu se mai înfruntă de întreținerea lor”.

Pe cât este de justă constatarea d-lui Blăgăilă, pe atât este de profundă problema școlară zidită pe vremuri de biserică.

Școlile zidite pe vremuri de biserică sunt și astăzi date în folosința învățământului, și continuă să fie o frământare, care are dus la procese și grave neînțelegeri între biserică și școală și implicit între învățători. Dacă aici coala aceste dificultăți par aplanate, problema în sine nefigurată, conflictele nu sunt și nu pot fi dispărute.

Problema este foarte rău.

În Caras, socotim că 75% din edificațiile școlare sunt fostele școli confesionale. Este deci nici o mirare că d. Insp. Blăgăilă se oprește asupra lor; dar trebuia să se privească și din punctul de vedere al bisericilor, adică al bisericii, și atunci una din problemele ce frământă lumea satelor ar fi să se găsească calea de soluționare a problemei. Este deci în bună cunoștință de cauză, ne permitem a face observații asupra problemei pe capitolele „clădiri școlare” din raportul d-lui Insp. Blăgăilă, cu convingerea că lumina această probleme.

ISTORICUL CLĂDIRILOR ȘI ȘCOALELOR CONFESIONALE

În anul 1906, un harnic colaborator al revistei „Dacia” — consilier referent la Ministerul Instrucției și Cultelor, pensionar din Caransebeș, a studiat problema și în circulara Nr. 1926, dă indicațiuni com. bisericilor asupra clădirilor școlare confesionale, în următorul:

„Pentru o mai clară înțelegere a chestiunii, este bine ca în prealabil să cunoaștem istoricul și situația juridică.

În anul 1848 tot pământul, toată averea imobiliară, în teritoriile care au aparținut Ungariei și care s-au unit cu țara noastră, a format proprietatea exclusivă a coroanei, a magnaților și nemesilor unguri. Aceștia nu aveau avere imobiliară ca proprietari, ci foloseau numai porțiuni de pământ după urbariile, care le presta domniilor de pământ. Urbariul derivă din cuvântul „urbar”, sub care se înțelege taxa de contribuție pe seama domniilor. Iobagii care prestațiunile pe seama domniilor, au fost numiți „urbariașii”. Izlazarile, care erau de pământ, pe care pășunau vitele, au format proprietatea domnului, iar urbariașii aveau îndreptățirea de a pune vitele lor în număr proporționat cu numărul de vite ce le foloseau din averea domniilor de pământ.

Revoluțiile revoluției franceze și curențelor, care au început a se lăși tot mai simțite înspre răsărit, a avut darul de a prezenta guvernelor absolutiste, ca să îndulcească starea prezată a iobagilor, așa zii urbariașii.

Guvernul ungar constrâns de aceste împrejurări și pentru a preveni o revoluție, în anul 1836, a decis în principiu ca să facă distincție între izlazarul domnesc și cel folosit de urbariașii. Prin legea 1836, art. IV, §-ul 1, a legiferat, că acolo unde se va face distincția și sunt iobagi de rit ortodox, să plătească pe seama preotului ortodox o contribuție întreagă adică 32 jug. cad. iar pe seama învățătorului ortodox o jumătate adică 16 jug. cad., ca prin aceasta să satisfacă și trebuințele religioase și culturale ale poporului ortodox român, până aci nu din partea porțiunii domnești, ci din partea porțiunii domnești.

Pe lângă aceste pământuri au fost primele beneficii pentru preoții și învățătorii ortodoci le-au avut nu din partea porțiunii domnești, ci din partea porțiunii domnești.

Pe lângă aceste pământuri au fost primele beneficii pentru preoții și învățătorii ortodoci le-au avut nu din partea porțiunii domnești, ci din partea porțiunii domnești.

prin ordonanțele Min. de Justiție austriac din 8 IV., 16 IX 1853, 23 VII 1854, 26 II și 10 VI. 1855. Aceste ordonanțe au dispus, ca cu ocaziunea localizărilor funciare, să fie înregistrați în cartea funduară, ca proprietari, toți aceia care se găseseră în posesiunea faptică a pământurilor folosite de dânșii.

Așa s'a întâmplat că comisiunile de localizare, au luat ca proprietari pe detentorii acelor pământuri și astfel s'a înscris în cărțile funduare proprietari, ca: „Griechisch nicht unierte Pfarrfond”; iar referitor la învățători „Griechisch nicht unierte Lehrer”, sau „Griechisch nicht unierte Schule” sau „Griechisch nicht unierte Schulfond”, ceace în române te se traduce. — vorbim de școală — „Învățătorul ort. român”, sau „Pământul școlii ortodoxe române” sau chiar numai „Școala” ori „Pământ școlar”.

Aceste localizări, adică înscrierea în cartea funduară, nici nu se putea face altfel, deoarece biserica ort. rom. în anul 1853—1855, nici nu era recunoscută de Stat, ca persoană juridică, decât abea în 1868 prin legea de promulgare a Statutului organic.

Este deci lesne de înțeles, că în cărțile de funduare din 1836—1858, nu putea să figureze proprietarul, adică biserica ort. rom., ea fiind pe acele vremuri numai tolerată. Doar lupta încordată și permanentă a conducătorilor destinelor românești — abia în 1868 — a putut stoarce de la stăpânirea ungărilor, recunoașterea și așezarea cultului ortodox ca persoană juridică, prin ceace biserica ort. română ca subiect de drept, a fost cuprinsă în „parohie”, „protopresbiterat”, „eparhie” și „mitropolie”, adică trepte ierarhice în care se înglobează pe unități, totalitatea credincioșilor de rit ortodox român, inclusiv funcțiunea culturală bisericăscă ortodoxă având expresiune faptică în școală.

Odată cu legiferarea statutului organic, organele bisericăști, fiind pe deoparte la în starea primitivă de organizare, pe de altă parte statul lăsând în exclusivă lor administrare bunurile bisericăști și școlare nu au făcut nimic pentru a se elucida și statutul precis echivocul din cărțile funduare. Înregistrările au rămas așa, deci până la ivirea unor conflicte încrute echivocului.

JUSTIȚIA UNGARĂ INTERVINE

În 1906 intervine legea Apponyi în viața cultural-națională românească, până aci, din 1868, destul de bine echilibrată acestei legi, care avea prin obiectiv crearea unei „zone culturale maghiare” adică o precisă operă de denaționalizare a elementului românesc, prin introducerea în școlile ort. rom. a limbii maghiare, unii notari și pretori zeloși, găsind că înscrierile proprietăților școlare ort. rom. sunt nelămurite din punct de vedere juridic, ele în formă având a servi destinațiuni școlare-culturale, sub titlu de „Schulfond” etc., să fie luate dela com. bisericăști și date școlilor comunale — create în scop de maghiarizare, — îndeosebi în comunele unde biserica ori nu putea, ori foarte cu greu întreține școala.

Conducătorii destinelor românești, în frunte cu capii bisericii, sesizându-se de această tentativă de denaționalizare, au acționat în justiție Min. Instrucției și Cultelor ungar. care în baza rapoartelor administrației, luase în unele locuri, măsuri pentru a introduce școala de stat în proprietățile școlii ort. rom.

Procesele au fost lungi și ne putem închipui cu câte peripecii. până ce Curia Maghiară (Casația) în fața dovezilor îndubitabile, a recunoscut drepturile comunelor bisericăști române, prin sentința principială, asupra bunurilor școlare confesionale primite prin legea din 1836, art. IV. § 3 și 4.

În două — dintre alte câteva — sentințe, cu no. 2492/1910 și no. 2318/1911 din 14 V. 1912 P. publicate în Colecția Márkus vol. XXIII pag. 135 no. 249, s'a adus jurisprudența, că „bunuri-

le școlare conf. ort. rom. formează proprietatea comunei bisericăști și acele pământuri nu pot fi luate dela comuna bisericăscă nici în acel caz, dacă școala confesională ortodoxă română s'ar fi înființat și în comuna respectivă s'ar fi înființat o școală primară comună; în consecință, bunurile școlare ort. rom. (în speță „Griehisch mich unierte Schulfond” formând proprietatea exclusivă a comunelor bisericăști, acele a fără învoierea și aprobarea autorităților bisericăști superioare, nu pot fi înstrăinate.

Într'unul din numerile viitoare, vom arăta starea acestor bunuri, ce s'a creat după 1920 sub imperiul românesc, folosindu-ne de date și documente culese de d. Nicolae Cornean, distinsul istoriograf și cons. ref. eparhial din Caransebeș, care se ocupă profund, din toate loturile, cultural-național și juridic a problemei.

TR. C.

Ziua Marinei sărbătorită la Constanța și Timișoara

București, 17 (Sir) — Eri s'a serbat la Constanța, într'un cadru solemn, ziua Marinei.

Cu acest prilej s'a oficiat pe bordul navei școală „Mircea” un serviciu divin, la care au participat d-nii amiral adjutant Nicolae Pais, ministrul aerului și marinei, amiral Petre Cărbuneanu, comandantul marinei regale, precum și un mare număr de ofițeri și reprezentanți ai oficialităților.

Audiențele la Preșidenția Consiliului de miniștri au fost suspendate

București, 17 (SIR.) — Audiențele la d. președintele al consiliului de miniștri au fost suspendate timp de două săptămâni, cu începere dela 16 August 1940.

Parastas

Duminecă 18 August 1940 înainte de masă, la orele 11 se va oficia un parastas la biserica ortodoxă română din Iosefin, în amintirea luptătorilor naționaliști din ținutul Banatului:

Fleschin Petru, Stănescu Petru, Gheorghe Constantin, Clement Gheorghe, Gheodeon Ferdinand, Augustin Micu, Tedan Coriolan, Cioflec Marius, Cărdă Valeriu, Nușu Aurel, Dorca Afion, Noaghea Virgul, Anton Barbu Popescu, Grama Iosif, Benec Constantin, Popa Ion, Udrea Niculae, Cocora Alexandru, Dragomir Gheorghe, Miter Ion, Iovu Ion, Vucu Martin, Gheorghe Ghinda, Damascin Sărbu, Cerbu Iancu, Ion Belgea, Gh. Negrea, Iosif Duma, Ion Băleanu, Mărzat Ștefan, morți în dreapta credință și dragoste de țară.

Ziua Marinei sărbătorită la Constanța și Timișoara

București, 17 (Sir) — Eri s'a serbat la Constanța, într'un cadru solemn, ziua Marinei.

Cu acest prilej s'a oficiat pe bordul navei școală „Mircea” un serviciu divin, la care au participat d-nii amiral adjutant Nicolae Pais, ministrul aerului și marinei, amiral Petre Cărbuneanu, comandantul marinei regale, precum și un mare număr de ofițeri și reprezentanți ai oficialităților.

Timișoara, 17 — La orele 11 a. m. s'a oficiat un Te-Deum la biserica ort. română din cartierul Iosefin, fiind de față autoritățile locale. Au mai participat delegații tuturor instituțiilor, precum și un public numeros.

După serviciul religios, a ținut o predică dr. Patrachie Țucra, protopopul Timișorii, care în cuvinte mărețe a arătat însemnătatea acestei zile, evocând pe toți marinarii care au murit la datorie, apărând interesele țării noastre.

Complicații în Marea Egee

Crucisetorul elen „Ellie” a fost torpilat El a fost scufundat în apropierea insulei Finos, de un submarin de naționalitate necunoscută

ATENA, 17. (Eador.) — Agenția telegrafică elenă transmite: Eri dimineață la ora 8.30, crucisetorul „Ellie” de 2100 tone, ancorat la o distanță de 800 m. de malul insulei Tinos, din Cyclade, având arborat marea pavoa, cu prilejul marelui pelerinaj anual din ziua Adormirii Maicii Domnului, a fost torpilat de un submarin de naționalitate necunoscută, aflat sub apă. Torpila a atins crucisetorul drept chiar în mijloc, provocând explozia unei câldări sub presiune și a depozitului de carburanți. Această explozie a avut drept urmare un incendiu care s'a dezvoltat pe vas.

Alte două torpile lansate de acelaș submarin, au explodat în malul insulei.

Ofițerii și echipajul lui „Ellie” au făcut toate sforțările pentru ca crucisetorul să fie remorcat de vasele de cabotaj spre coastă, dar cablurile de remorcare s'au rupt și având în vedere că incendiul lua proporțiuni din ce în ce mai mari, vasul a trebuit să fie părăsit.

Cel din urmă care au părăsit vasul au fost ofițerii și comandantul lui.

Printre victimele lui „Ellie” sunt un mort și 29 răniți.

Dintre civilii care se aflau pe mal, o femeie a murit de apoplexie.

D. Metaxas, președintele consiliului, care a fost încunostințat de acest fapt, a informat la rândul său, pe suveran.

Telegrama de condoleanță a Regelui George

Atena, 17. (Rador.) — Agenția telegrafică elenă transmite: M. S. Regele a adresat d-lui Metaxas, președintele consiliului de miniștri, o scrisoare în care se scrie, între altele:

„Știrea neașteptată a torpilării crucisetorului „Ellie” m'a făcut să resimt o durere foarte adâncă. Asociindu-mă la durerea marelui regale de război pentru această pierdere, dar mândru de curajul și disciplina de care a dat dovadă echipajul lui „Ellie”, vă rog domnule președinte să exprimați marinei regale de război, ofițerilor și echipajului și în deosebi familiilor victimelor, cea mai caldă și simpatie a mea”.

D. Metaxas a adresat marinei regale un ordin de zi, în care spune între altele:

„Cu o adâncă durere anunțăm pierderea crucisetorului „Ellie”, care se afla în golful Tinos, în cinstea icoanei miraculoase a Maicii Domnului. Crucisetorul a fost torpilat de un submarin de naționalitate necunoscută. Poporul elen adresează un salut cald și dureros comandantului, ofițerilor și echipajului, cari au dat dovadă de îndeplinirea datoriei, după vechile noastre tradiții și-și exprimă simpatia pentru victimele torpilăului”.

Agenția telegrafică elenă adaugă că a fost un mort, patru dispăruți și 26 răniți.

MICA PUBLICITATE

Un leu cuvântul. Cel mai mic anunț 20 lei.
Cu litere groase dublu. Adresa la ziar: supliment 5 lei.

FAVORIT CURIER Boy, I, Str. Gen. Praporgescu, primește anunțuri pentru mica publicitate a ziarului Dacia, la tariful original.

1. CERERI DE SERVICIU

FUNCȚIONARĂ DE BIROU, română, 12 ani practică, contabilitate, telefon, dactilografă perfectă, stenografie română, posedă perfect germana, maghiara, de prezent mare întreprindere textile, caută post bine plătit la Timișoara. Liberă într-o lună. Inf.: d. Nicolae Ivan, la Dacia. 1000

2. OFERTE DE SERVICIU

PERSONAL ETNIC ROMAN găsiți imediat prin mica publicitate a ziarului Dacia. 2000

3. LECȚII ȘI MEDITAȚII

REFUGIAT din Basarabia caută meditație, copii, pentru admitere în cl. I. de liceu și curs inferior. Ioan Lupan, Căminul de Ucenice, I, Piața Lenau 2. 3000

ÎNVĂȚAȚII LIMBI STRAINE. Germana, italiana, franceza, engleza vă sunt necesare în viață. Profesori buni găsiți prin mica publicitate a ziarului Dacia. 3000

4. INCHIRIERI

DE INCHIRIAT locuință modernă, 2 sau 3 camere (o cameră cu intrarea separată), I, Str. Mărășești 14. Telefon 29-08. 4000

LOCUINȚĂ cu 2 camere, frumoasă, modernă, de inchiriat eftin. IV, Bul. Carol 56. La oprirea tramvaiului. 4000

CAUT spre închiriere la 1 Noembrie locuință modernă de două camere în circ. I. Telefon 15-01. 4000

LOCUINȚĂ CU 3 CAMERE, cu toate dependențele, se închiriază pe 1 Noembrie. III, Str. Doja 9. 4000

SE CAUTĂ LOCUINȚE de inchiriat, și azi tând foarte multe locuințe stau goale. Proprietarii de casă prevăzători dau deci anunțuri la mica publicitate a celui mai răspândit ziar din Timișoara „Dacia”. 4000

DE INCHIRIAT două camere cu bucatărie, complet renovate, în Fabric, Str. Ion Creangă No. 30. Informațiuni telefon 29-03. 4000

5. VANZĂRI ȘI CUMPARARI

DIAN DE INCHIRIAT. Adresa la ziar. 6000
CARNITURĂ DE SALON, în stare bună, de vânzare. Telefon 42-97. 5000

Căutam spre cumpărare CASĂ DE FIER. Oferte la „Romitex”, căsuța poștală 63, Timișoara. 5000

MĂCELĂRIE ȘI CARNĂȚĂRIE, clientelă mare, de vânzare. II, Str. Anton Pan. 5000

OXTERIERI SARMOȘI, de 2 luni, rasă pură, cu pedigree, se găsesc la Societatea pentru Protecția Animalelor. Palatul Cameliei de Comerț. 6000

CARNITURĂ DE SALON, recamier, masă de scris, tablouri, mașină de spălat etc. de vânzare din cauza plecării. A. Kolling, III, Str. Coroana de Oțel 14. 5000

DE VANZARE 7 jug. parcelate, edificii pentru gospodărie model. Elisabetin, Str. Lidia, lângă Calea Girocului. Informațiuni telefon 6-84 și la ziar. 5000

6. DIVERSE

AM PIERDUT un bon în valoare de 1500 lei, în data de 15 August. În mâinile oricui s'ar afla, îl declar nul și nevalabil. Zaharia Gnescu. 6033

Pentru scurt timp astrologo-loga
LORENCE, vă spune numele, trecutului, prezentul și viitorul. Pentru convingere lei 7. IV, Str. Brătianu Nr. 87.

Ripensia-U.D.R. 5:1 (1:0)

În ziua de Sf. Maria Mare, timișorenii au inaugurat sezonul de football printr-un match amical disputat la Reșița în campania UDR.

Prin acest match Ripensia a rupt tradiția matchurilor de inaugurare cu Fratelia, dând prin aceasta dovadă că ia hucurile mai în serios ca în trecut. Căci adversarul ales este de o valoare incontestabilă și o victorie asupra UDR constituie oricând un succes indiscutabil mai ales pe terenul dela Reșița.

Timișorenii au impus prin o mai bună condiție fizică și un spirit de combativitate care a întrecut așteptările. După un sudaj mai bun echipa va putea egala performanțele din epoca de glorie, lucru care nu ne pare de loc imposibil când ne gândim că Ripensia dispune azi de un lot de 18 jucători buni, în majoritate covâr-

șitoare tineri foarte talentați.

În prima repriză, când reșițenii au jucat cu maximul de randament oaspeții nu au marcat decât un singur goal prin Micc, dar după pauză rezistența gazdelor a fost măcinată sistematic, iar golurile s'au produs cu regularitate, fiind marcate de Haas (2), Marcu și Andreescu. Al reșițenilor se datorește lui Micu.

Eroul matchului a fost Andreescu, care a stârunit admirația celor aproape 2000 spectatori prin jocul său subtil și eficace, căci micul centru al timișorenilor a fost creurul întregii echipe.

Ripensia a jucat în formația: Peschka — Bindea, Agner (Dobay) — Simatoc (Coman). Kotormanyi, Kovács — Haas, Micc, Marcu (Andreescu), Vodă (Marcu), Dobay (Vodă).

Noua formulă a Diviziei Naționale

Universitatea a intrat fără baraj - A rămas și CAMT în Divizie

Comitetul FRFA a decis că în Divizia A să joace 14 echipe dintre cari nouă își au de pe acum locul și anume cinci din București: Venus, Rapid, Sportul Studențesc, Unirea Tricolor și Juventus, două din Timișoara: CAMT și Ripensia, apoi UDR, și Universitatea-Cluj.

Pentru celelalte cinci locuri sunt candidate 10 echipe cari dispută în ziua de 25 August matchuri de clarificare, pe teren neutru și anume: la Oradea Victoria Cluj—Gloria Arad, arbitru P. Kroner; la Brăila FC Brăila, arbitru Franco Româna, arbitru T. Irimescu; la Arad Mica Brad—Crișana Oradea, arbitru T. Iliescu; la București FC Ploiești—FC Craiova, arbitru dr. Rusu și Gloria CFR Ga-

lați—Mureșul, arbitru Ceaureanu.

Divizia B a fost împărțită în trei serii, dar, bineînțeles, grupările cari o compun depind de rezultatele matchurilor de calificare.

Seria a doua are următoarea înfățișare: AMEFA, Gloria Arad, Mica Brad, Electrica Timișoara, Vulturii Lugoj, SSM Reșița, Jiul Petroșani, Minerul Lupeni, Metalosport Călan, CFR Turțu-Severin, CFR Simeria, FC Craiova.

E interesant că Gloria, — AMEFA a fost împărțită în Divizia B — este obligată să joace baraj cu Victoria Cluj, CAMT a rămas pe loc, iar Chinezul nu figurează în Divizia B. Universitatea a promovat direct.

Ofensiva atletismului în Banat

Recașul școala înaltă a atletismului

Într-o vreme atletismul bănățean a cunoscut o mare epocă la înflorire. Atleții dela C. A. Timișoara și C. A. Arad au stârnit admirația tuturor, apoi o generație nouă ridicată din juniorii Chinezului au promis că vor asigura continuitatea în acest sport.

Durere, în loc de ritmul progresului a urmat o decadentă exasperantă. Vechii atleți s'au risipit prin toate unghiurile țării și s'au lăsat de atletism, cluburile s'au dedicat fotbalului profesionalist, iar atletismul părea că a murit pentru totdeauna.

În momentul când totul părea pierdut, ca din nimic, s'a ridicat o nouă grupare, care înfruntând orice piedeci și indiferență, a căutat să inghebeze un nou numele de atletism, parte vechile ruine, parte prin câștigarea a noui adepți.

Acest club este Recaşul, care inițiat prin d. dr. Nitzl, medic, și colaboratorul său L. Kappler, farmacist, a produs o nouă animație, care, nu exagerăm de loc, a influențat puternic asupra întregii concepții bănățene.

Începând cu recrutarea elementelor rămase fără club, Recaşul a continuat să scoată noi talente, juniori, din Timișoara și jur. Câteva nume s'au impus categoric dintre aceștia și anume Eilhardt, Forgaci și Dragomir.

C. A. Recaş trăește și azi din dragostea fanatică al acestor doi promotori, cari au reușit să scoată din tonogea, prin insisten-

țele și copii autorităților din fața locului, și prin concursul înțeleghător al acestor au ajuns să dispună de o arenă simpatcă, să beneficeze de priinul material al Primăriei Recaş, care a înțeles să subvenționeze atletismul cu sume mai mari decât au contribuit altele, cari nu s'au gândit măcar ca să întreprină o justă de alergări. Ne referim la Primăria Timișoara, Arad și Lugoj, cari deși în posesia unor surse incomparabil superioare Recaşului nu s'au interesat de soartea acestui sport.

Activitatea de până acum, dragostea nemărginită și mai ales grija amănunțită a capilor dela Recaş este o garanție că ofensiva atletismului va avea succes acolo, în mediul acela rural, unde atletismul va fi desigur îmbogățit cu contribuția străjerilor și premilitarilor.

Recașul, reședință de plasă cu o seamă de intelectuali, va putea găzdui mari concursuri populare între tineretul satelor învecinate, cu atât mai mult că dispune de instalațiuni corespunzătoare și de oameni cari se pricep în acest sport.

Recașul este un exemplu frumos al unei activități idealiste și totuși cu rezultate reale laudabile. Suntem convinși că se poate cauta și în viitor atât la acest club, harnic cât și la personalitățile cari îl conduce.

Z. A. V.

Comunicat

Federala „TIMIȘOARA”, din Timișoara, cu sediul în str. Palanca Nr. 1, primind mandatul pentru valorificarea grăului, orzului, ovăzului și secară dela Institutul Național al Cooperativelor a ținut ședința Consiliului de Administrație în ziua de 12 August, pentru a discuta condițiunile convecției ce a fost cheiat cu I. N. C.

Condițiunile sunt cele fixate între guvern și I. N. C., așa încât ele sunt generale pentru toată țara și în consecință ele au fost acceptate de Consiliul Federal, la care au luat parte ședința prezidenția d-lui prof. Gh. Andraș d-nii: ing. Caraminu, Petru Pavel, Bucătură, P. Rămneanțu, Pr. dr. Coșeriu și Humă Bogdan.

În curând vor fi chemați delegații unităților cooperative pentru instrucțiuni aducând cu dânsii toate formalitățile cerute de calitatea lor de mandatarii Federației, dându-li-se și fonduri necesare.

Federala „TIMIȘOARA” face cunoscut tuturor prrrorrrrrrrurcătoilor unități sunt unități cooperative, ca le stă la dispoziție pentru a valorifica în condițiunile pe cari le au și unitățile cooperative.

FEDERALA „TIMIȘOARA”

Președinte, Gh. Andrașiu
Director, C. I. Popescu

Judecătoria I Urbană, Timișoara,
secția Cărții Fnuadure.

Nr. 2741/1940 c. f.

EXTRAS DIN PUBLICATIUNE
DE LICITATIUNE

În cauza de executare pornită de următoarea Cassa Generală de Economii Sina Suc. Timișoara repr. prin dr. Iosif Garbuz acovat din Timișoara contra următorilor: Moritz Blum la cererea următoarei, Judecătoria ordonă, licitațiunea execuțională pe baza §§ 144, 146, 147 din legea LX din 1881 asupra imobilelor proprietatea lui Moritz Blum conform B înscrise în c. f. a comunei Urseni (din circumscripția Judecătoria I Urbane Timișoara, Trib. Timiș-Torontala Nr. 247 prot. c. f. A. I. 2, Nr. top. 1327/998) 1030 loc de casă cu prețul de excludare de 14.700 Lei. Apoi imobilele înscrise în c. f. Nr. 702 a comunei Urseni de sub A. I. 1 Nr. top. 1322/998—1030 loc de casă cu prețul de excludare de 8975 lei, sub A. I. 1 Nr. top. 1316/998—1030 cu casa cu prețul de excludare de 8975 lei și din c. f. Nr. 254 a comunei Urseni de sub A. I. 2 Nr. top. 1315/998—1030 loc de casă cu prețul de excludare de 8975 lei, pentru incasarea creanței de 40.000 lei res. capital, interes de 12% dela 30 Iunie 1925 precum și dobânzi de întârziere, mai departe după 10.000 lei capital, între timp achitat 12% dobânzi și 8% dobânzi de întârziere dela 30 Iunie 1925—22 Iunie 1923, spese de proces și de executare de 446 lei plus 1213 lei plus 406 lei fixate până acum, spese de 995 lei fixate acum pentru cererea de licitație.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii în ziua de 31 luna August anul 1940 ora la casa comunală a comunei Urseni.

Imobilele ce vor fi licitate nu poate fi vândute pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei cari dorasc să liciteze sunt dator să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, să poartea aceluiaș delegat chitanța constatată depunerea judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 legea LX 1881, § 21 legea LX 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urc decât cel de strigare, este dator să întregesează imediat garanția — fixată conform procedurii prețului de strigare — la aceiași preț procentuală a prețului ce a oferit (§ 25 LX 1908).

Timișoara, la 8 Mai 1940.

Judecător: Trifan (ss).

Aj. director de c. f.: Borlovan (ss).
Pentru conformitate: Grafar: Pele-

INFORMATIUNI

Calendar

SAMBATA, 17 AUGUST:

Prohod: Sfântul Martir Marin (+ 352).
Sfântul Bertram.

Teatrul de servicii: Circ. I: Blumberg, 10 Mai 5; circ. II: Löw, Str. 3 August, 10 Mai 5; circ. III: Săpărușan, Piața Petru Maior 2; circ. IV: Săpărușan, Piața Lahovary; circ. V: Crăciun, 10 Mai 5; circ. VI: Drăgălina.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR

Capitol: „Sarpele”.
Apollo și Corso: „Diavoli roșii”.
Apollo: Campania din Polonia.
Capitol: „Honolulu” și „Cade cortina”.

D. DR. CORIOLAN BĂRAN, fost primar, primarul municipiului Timișoara, terminându-și concediul, și-a renunțat la funcția de primar. D. ajutor primar dr. Emil Tieranu, care l-a înlocuit pe d. primar dr. Coriolan Băran în timpul absenței, a plecat în concediu până la sfârșitul anului. D. secretar general dr. Gheorghe Table, care se află de asemenea în concediu, e înlocuit la serviciu prin d. Eutimie Loichita, șeful serviciului economic.

Să se scrie precis adresa pe scrisori, statându-se că scrisorile și orice altă corespondență trimisă la București, rămân până ajunge la destinație, din cauza adresei necomplete, organele P. P. roagă publicul să scrie, precis adresa, pentru București să fie scris numărul sectorului postal, deoarece prin acest lucru orice corespondență va ajunge mai rapid la destinație.

— „Dacia” se vinde începând cu ora 23 seara. Ziarul nostru se tipărește noaptea, iar punerea în vânzare normală se face dimineața. Având în vedere importanța evenimentelor actuale, cari ne obligă la o cât mai promptă informație a publicului, ne-am hotărât să organizăm și vânzarea de noapte a ziarului nostru, care se făcea până acum numai neregulat. Dela ora 11 seara începând vor cutreera deci orașul mai mulți vânzători ai „Daciei”. Iar la cafenea „Palace” vânzătoarea de țigarete va ține ziarul nostru la dispoziția cumpărătorilor cu numărul până la închiderea localului (ora 1 noaptea).

— Și distribuitorii ziarului „Dacia” primesc anunțuri pentru mica publicitate. Incepând cu 15 August distribuitorii cari duc „Dacia” la domiciliul abonaților noștri primesc și ei spre publicare anunțuri la mica publicitate. Tariful este cel original, fără nici un supliment.

— Șezătoarea Bunilor Templieri. Ordinul Bunilor Templieri din Timișoara aranjează Duminică 18 August, în câminul propriu din Piața Tepeș Vodă 1 etaj I, o șezătoare urmată de dans. Venitul serbării se va folosi pentru ajutorarea refugiaților din Basarabia. Publicul este invitat să participe în număr cât mai mare. Inceputul la ora 17.30.

— Se începe instrucția premilitarilor. Inspectoratul P. P. municipal Timișoara, anunță ofițerii titulari, mobilizați pentru lucru, instructorii din ambele categorii și premilitarii, că în ziua de 1 Septembrie a. c. începe instrucția premilitară. Astfel, toți cei de mai sus vor fi la locurile de adunare pentru instrucție, Duminică 1 Septembrie ora 7. Premilitarii evrei nu se vor prezenta. Toate cadrele și premilitarii de mai sus fiind mobilizați nu vor absenta, iar în caz contrar vor suferi rigurile legii.

Neorocirea dela uzinele Malaxa

București, 17 (Sir) — O gravă neorocire s'a întâmplat la uzinele Malaxa din șoseaua Pantelimon, ieri d. a. Pe când lucrătorul Matei Vasile a dus o ladă cu fontă veche la cuptorul de topit fonta și a aruncat conținutul în cuptor, un proiectil vechi care mai avea explozibil a făcut explozie. Au fost răniți grav Matei Vasile, Constantin Petre, Danșov Grigore și Popescu Alexandru, care se afla la gura cuptorului. Au fost transportați la spitalul casei natale și internați. Se face o anchetă.

Continuarea desiacerei
Mare ocazie în articole de tricotate
(combinezioane și articole pentru dame)
de mătase, cu prețuri foarte reduse, la fabrica de tricotați
„TRICOROM”
Tim 5031, Calea Dorobanților No. 47 Tel. 17-46
deschis pentru onor. public zilnic dela orele 8-20, până la 1 Septembrie

Procesul unui recidivist la Curtea Criminală

Timișoara, 17 — In fața Curții Criminale s'a desbătut ieri procesul unui tânăr frizer, Ștefan Meszaros, care deși n'are decât 20 de ani a comis până acum cinci tâlhării.
Ultima, pentru care a fost condamnat a săvârșit-o la Arad, în următoarele împrejurări.
In seara de 15—16 August 1939, la orele 9, s'a introdus în casa d-lui Ștefan Olariu, unde era acasă doar servitoarea. Acesteia i-a spus că așteaptă pe stăpânul ei, căruia are să-i dea ceva bani. Făcând pe grăbitul, s'a așezat la biroul lui Olariu și a început să scrie o scrisoare. Profitând de un moment când servitoarea era cu spatele la el a strâns-o de gât și i-a vârat un câluș în gură, luând din casă un aparat de

radio și-un revolver, — căci bani nu găsisse — după care a dispărut.
Stăpânii întorși dela cinematograful au aflat din gura servitoarei cele întâmplate anunțând poliția.
Cercetările poliției au dus la arestarea frizerului hoț și a unui prieten al său, Ion Rittinger, care acuzase lucrurile și apoi le vânduse.
Intretimp acesta din urmă a disoărut, iar Meszaros a compărut în fața tribunalului Arad, care l-a condamnat la 3 ani închisoare și 6000 lei amendă. Apelul condamnatului a ajuns în fața Curții Criminale din localitate, care în urma pledoariei d-lui dr. Liviu Lința senior i-a comutat pedeapsa cu închisoarea la 2 ani și 11 luni, fără amendă

Folosiți **mica publicitate**
a ziarului DACIA
Cel mai mare tiraj — cel mai mare randament

ECONOMICE

Noua făină populară

Guvernul a dispus în vederea recoltelor slabe din anul curent, că morile comerciale sunt obligate a fabrica cu 5 kg. mai multă făină decât calitatea Hl. a grâului pus în măcinaș. Aceasta vrea să zică că dacă o moară macină un grâu de calitate de 70 kg. Hl., trebuie să producă 75 kg. făină din 100 kg. de grâu, sau dintr'un grâu de 78 kg. Hl. 83 kg. de făină.
Pentru a asigura însă populației cantități îndestulătoare de făină de pâine, decretul conține și ordinul ca morile să producă în primul rând 60 kg. de făină populară din fiecare 100 kg. grâu pus în măcinaș. Din aceasta rezultă deci, că în baza exemplului de mai sus, morile la o extracție de 75 kg. făină totală pot fabrica numai 15 kg. făină

albă, deoarece restul de 60 pg. trebuie să fie făină populară
Trebuie să punem deci întrebarea, dacă un astfel de decret, afară de scopul întinderii, servește și binelui populației, punând în circulație făină neagră în loc de făină albă de până acuz.
In Germania de câțiva ani de zile s'a desfășurat o luptă în jurul pâinei. Medicii și o parte din savanți biologi și chimiști susțin, că o pâine integrală deci neagră este mai bun pentru hrana omenească decât făină albă. Ei afirmă, că la o extracție de 80—82 kg. făină, trebuie măcinată și o parte din coaja.
S'a discutat foarte mult în această materie, deoarece partidul celălalt crede, că coaja grâului, care e grea nu poate fi digerată, îngreunează munca stomacului și intestinelor. Primii țărăși sunt de părere, că pentru digestiune bună partea de celuloză este absolut necesară, fiindcă este de folos întregului aparat de digestiune. In fine chimiștii specialiști în materie de alimentație au constatat, că grâu conține părți însemnate din vitamină B1, care este o materie foarte necesară pentru refacere, și necesar omului. S'a constatat însă că acest vitamin B1 se găsește chiar în cehulele aleuole, deci în coaja grâului, în care sunt de altfel și materii minerale necesare, diferite enzime, folositoare fabricației pâinei, deoarece extragubulina disolvă hidratele de carbon. Pe de altă parte aceste substanțe influențează favorabil gustul pâinei zilnice.
In primul timp vom mânca pâinea neagră cu ochi închiși, fiindcă ne va lipsa culoarea alb-gaibină frumoasă a pâinei de până acum, însă vom avea avantaje folositoare sănătății și ne vom obișnui în curând cu făina neagră.
Puțina făină albă care se fabrică va trebui să fie destulă pentru prăjituri și eventual pentru pâinea bolnavilor, dacă medicul o prescrie.

A VORBI ESTE A SEMANA, A ASCULTA ESTE A CULEGE

CAPITOL
LESLIE HOWARD — BETTE DAVIS
In reeditarea magnificului roman al lui Somerset Maugham
SARPELE
viața de coșmar a unui medic, mutilat de dragostea pentru o femeie rea

Sâmbătă APOLLO
Cel mai mare film de război realizat până în prezent!
Campania din Polonia
Un film impresionant. — Inceputul repr. zilnic la orele 4, 6 și 9.15.
VINERI, DUMINICĂ și MARȚI Matineu pentru provinciali la orele 11 a. m.
Intrare generală numai la repr. de 11 a. m. și ora 4 p. m.

ULTIMA ORA

Aviația germană reperează dela 5000 m. înălțime obiectivele militare din Anglia

O mare acțiune preparatorie în ajunul luptei decisive

Berlin, 17 (Rador) — DNB află din izvor militar autorizat următoarele interesante detalii cu privire la activitatea recunoașterilor aeriene cari aduc la îndeplinire opera preparatorie de cea mai mare importanță înainte de intrarea masivă în acțiune a forțelor aeriene germane:

O escadrilă de recunoaștere, având însărcinarea de a investiga un spațiu întins deasupra Mării Britanii, își resfiră avioanele din momentul ce a ajuns deasupra teritoriului ei insular, peste tot spațiul aerian întocmai ca pionii într-un joc de șah.

În interiorul acestui spațiu, avioanele izolate evoluând în zig-zag, în sus și în jos, alcătuiesc prin observațiile lor

intense și al fotografiilor luate, un tablou absolut fidel al condițiilor terenului. Vederi dela 8000 metri înălțime permit încă o fixare perfectă pe film, putându-se vedea lămurit orice detaliu, cum bunăoară ar fi poziția de foc a unui tun sau a unui automobil izolat.

Apoi rezultatele cele mai importante ale recunoașterilor, cum ar fi spre pildă poziția exactă a convoaielor sau a vapoarelor de război, sunt transmise în chiar cursul operațiilor deasupra teritoriului inamic, prin mijlocul mesajelor cifrate cu telegrafia fără fir, stațiilor germane pentru a se trimite imediat avioane de luptă și de bombardament ce intră apoi în acțiune împotriva obiectivelor astfel reperate.

Primejdia n'a trecut

Viitoarele 10 zile vor reprezenta epoca decisivă a războiului actual

LONDRA, 17 (Tel. B. N.) — Ziarul „Times“ anunță că în cercurile politice din capitala Angliei a început să-și facă drum convingerea, că viitoarele 10 zile ce vor urma, vor putea să reprezinte epoca decisivă a războiului actual. Se crede că marele atac german va fi deslănțuit împotriva Angliei în cursul săptămânii viitoare.

„Times“ arată de altfel, că în ședința de Joi a Camerei Comunelor, primul ministru Churchill, răspunzând la întrebările ce i s'au pus, a spus că primejdia mării ofensive germane împotriva insulelor britanice n'a trecut și că ea trebuie așteptată din zi în zi.

Primul ministru a declarat că este convins de declanșarea acestei ofensive, în cursul săptămânii viitoare și nu consideră atacurile din ultimul timp, oricât de masive au fost ele, decât atacuri de încercare.

Schimbări în comandamentele militare ale Uniunii Sovietice

Moscova, 17 (Rador) — DNB: Se anunță oficial o serie de schimbări în funcțiunile superioare ale comisariatului războiului:

Mareșalul Budienny este numit vice-comisar la departamentul războiului și este liberat de funcțiunile sale de comandant al regiunii militare Moscova.

Generalul Sapozhnikov, care ani de-a rândul a fost șeful statului major general, a fost numit vice-comisar la război,

părăsind din proprie inițiativă și din motive de sănătate funcțiunea de șef al marelui stat major.

General Nereskov fost șef al districtului miitar Leningrad și unul din comandantii armatei din campania din Finlanda a fost numit șeful statului major al armatei roșii, continuând a fi și vice-comisar la război.

Schimbare în corpul consular onorific român

București, 17 — Incepând cu ziua de 1 Septembrie următorii consuli onorifici români au fost revocați:

Dnii Louis Drefos, consul general onorific, și Jean Jaques Louis Dreyfus, consul onorific, din Paris; d. Leon Cotnăreanu, consul general onorific la Nisa și Monaco; d. Henri Untermans, consul general onorific la Anvers, d. Jaques Salmanovitz, consul general onorific în Geneva; d. Carlo Vasco, consul onorific de Guatemala; d. Jaques Gaster, consul onorific la Amsterdam.

Protest elvețian la Londra

din cauza violării frontierei de avioanele britanice

BERNA, 17 (Rador). — Ștefanii anunță: Un comunicat oficial aduce cunoștință că ministrul Eleviei la Londra a fost însărcinat de Consiliul Federal să protesteze față de guvernul britanic împotriva violărilor frontierei elvețiene săvârșite de avioanele britanice în timpul nopților de 13 și 14 August și în noaptea de 15 spre 16 August, cerându-se să se ia măsuri pentru ce menea violări să nu se mai repete.

Bilanțul unei săptămâni

În atacurile îndreptate împotriva coastelor britanice Anglia a pierdut 505 avioane — Germanii numai 129 aparate

Berlin, 17 (Rador) — DNB: DUPĂ ȘTIRILE PRIMITE PÂNĂ LA ORA 0.25 NOAPTEA, ÎN CURSUL LUPTELOR AERIENE CARE AU AVUT LOC JOI ÎN SPAȚIUL AERIAN ENGLEZ, AU FOST DISTRUSE 106 AVIOANE BRITANICE, DINTRE CARE OPT PE PĂMÂNT ȘI CINCI BALOANE DE BARAJ. LIPSESC 29 DE APARATE GERMANE.

Berlin, 17 (Rador) — SUPREMAȚIA AVIAȚIEI GERMANE ÎN CURSUL LUPTELOR AERIENE DIN ANGLIA REZULTĂ DIN CIFRELE URMĂTOARE. CARE REZUMĂ SITUAȚIA DELA 8 AUGUST LA 15 AUGUST, LA ORA 20: DOBORÂTE SAU DISTRUSE PE PĂMÂNT 505 AVIOANE BRITANICE, FAȚĂ DE 129 APARATE PIERDUTE DE GERMANI.

Cum era să formeze d. Mandel în Maroc un nou guvern francez

CLERMONT FERRAND, 17 (Rador). — „Le Temps“ publică o scrisoare a corespondentului său din Tanger, în care se arată cum a încercat d. Mandel să ia puterea, la sosirea vaporului „Marsilia“ în Maroc și să se pună în contact cu reprezentanții britanici. Cum a debarcat în Maroc, d. Mandel s'a dus la Rabat, unde generalul Nogues lipsea, fiind reținut la Alger de obligații militare. D. Mandel a înștiințat guvernul din Londra că, colegii săi îl aleseseră în fruntea noului guvern francez. El s'a dus apoi la Casablanca, unde a redactat o notă prin care anunță că a luat conducerea. Rezidența fiind înștiințată de textul acestei note, a trimis doi funcționari ai rezidenței, cari l-au invitat pe d. Mandel să revină pe bordul vasului „Marsilia“, spre a-l apăra contra violențelor publicului. Cum a sosit d. Mandel pe bord, comandantul vaporului a primit ordinul să încruciceze

în larg, până la noi ordine.

A doua zi un hidroavion aducea Rabat pe d. Duff Cooper și pe generalul Gort, cari răspundeau astfel apelului d-lui Mandel. Surprinși că nu sunt teptăți au luat contact cu rezidența, de un funcționar s'a informat asupra scopului călătoriei lor.

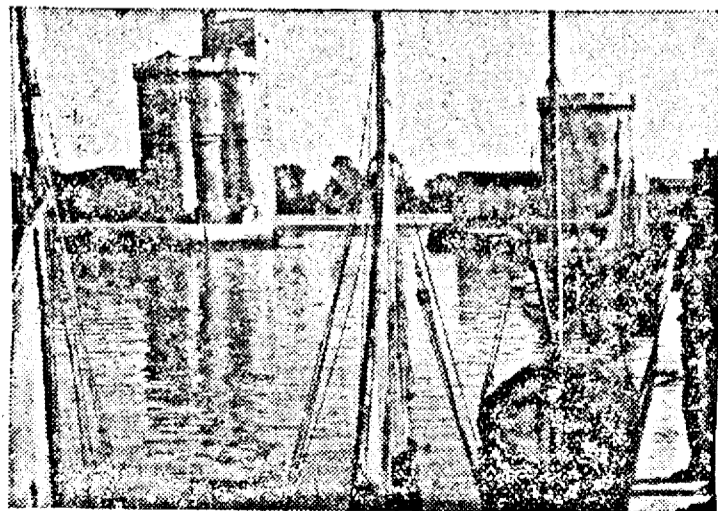
— Venim pentru a conferi cu guvernului francez, au declarat ei.

— Dar mareșalul se află la Bord de la Clermont sau la Vichy, iar nu în Maroc, a declarat funcționarul.

— Nu este vorba de mareșalul Petain ci de d. Mandel, au declarat d-nii Duff Cooper și generalul Gort.

— D. Mandel nu se află pe uscat, răspuns funcționarul. — El este în bil pentru moment și nu are nici o funcțiune în guvern..

D. Duff Cooper și generalul Gort s'au înapoiat atunci în Anglia.

Portul francez La Rochelle azi bază navală germană

Copiii francezi se împrietonesc repede cu soldații mamei de ocupație germane